

RIIGIHANGETE
VAIDLUSTUSKOMISJON

OTSUS

Vaidlustusaja number	80-24/275897
Otsuse kuupäev	28.05.2024
Vaidlustuskomisjoni liige	Ulvi Reimets
Vaidlustus	Aktsiaseltsi STANDARD vaidlustus Riigi Kinnisvara Aktsiaseltsi riigihankes „Kilingi-Nõmme ühishoone sisustushange“ (viitenumber 275897) hanke osas 1 Aktsiaseltsi STANDARD pakkumuse tagasi lükkamise, Kitman Thulema AS-i ja Vegard Furniture OÜ pakkumuste vastavaks tunnistamise ning Kitman Thulema AS-i pakkumuse edukas tunnistamise otsustele
Menetlusosalised	Vaidlustaja, Aktsiaselts STANDARD, esindajad vandeadvokaat Liisa Levandi ja vandeadvokaadi abi Gregor Saluveer Hankija, Riigi Kinnisvara Aktsiaselts, esindaja Alo Pikk Kolmas isik 1 Kitman Thulema AS Kolmas isik 2 Vegard Furniture OÜ
Vaidlustuse läbivaatamine	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

1. RHS¹ § 197 lg 1 p-i 4 alusel jätta vaidlustus rahuldamata.
2. RHS § 198 lg 3 alusel jätta Aktsiaseltsi STANDARD poolt vaidlustusmenetluses kantud kulud tema enda kanda.

EDASIKAEBAMISE KORD

Otsuse peale võib esitada kaebuse halduskohtule kümne päeva jooksul otsuse avalikult teatavaks tegemisest arvates (halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1).

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (RHS § 200 lg 4).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 14.02.2024 avaldas Riigi Kinnisvara Aktsiaselts (edaspidi Hankija) riigihangete registris avatud hankemenetlusena läbi viidava riigihanke „Kilingi-Nõmme ühishoone sisustushange“ (viitenumber 275897) hanketeate.

¹ Riigihangete seadus

Riigihange on jagatud kaheks osaks. Osas 1 (Ostumööbel) on Hankija eesmärk osta Kilingi-Nõmme Politsei- ja Piirivalveameti ning Päästeameti ühishoonele mööbel.

2. 29.04.2024 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) Aktsiaseltsi STANDARD (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus, kus on esitatud järgmised taotlused:

- 1) tunnistada kehtetuks Riigi Kinnisvara Aktsiaseltsi 19.04.2024 otsused tunnistada hanke osas 1 Aktsiaseltsi STANDARD pakkumus mittevastavaks ja Kitman Thulema AS-i (edaspidi Kolmas isik 1) pakkumus edukaks;
- 2) alternatiivselt, tunnistada kehtetuks Riigi Kinnisvara Aktsiaseltsi 19.04.2024 otsused tunnistada hanke osas 1 Kolmanda isiku 1 ja Vegard Furniture OÜ (edaspidi Kolmas isik 2) pakkumused vastavaks ja Kolmanda isiku 1 pakkumus edukaks.

3. Vaidlustuskomisjon teatas 07.05.2024 kirjaga nr 12.2-10/80 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 10.05.2024 ja neile vastamiseks 15.05.2024.

Vaidlustuskomisjoni poolt määratud tähtpäevaks esitas täiendavad seisukohad Vaidlustaja, teiseks tähtpäevaks Hankija.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

4. Vaidlustaja, **Aktsiaselts STANDARD**, põhjendab taotlusi järgmiselt.

4.1. Hankija otsus lükata Vaidlustaja pakkumus RHS § 114 lg 2 alusel tagasi, kuna Vaidlustaja ei esitanud tähtajaks Hankija nõutud selgitusi, on õigusvastane. Kuna õigusvastane on Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamine, on õigusvastane ka Kolmanda isiku 1 pakkumuse edukaks tunnistamine.

Õigusvastased on ka Hankija otsused tunnistada Kolmanda isiku 1 ja Kolmanda isiku 2 pakkumused vastavaks. Nende otsuste kehtetuks tunnistamist taotleb Vaidlustaja juhul, kui vaidlustus jääb tema pakkumuse mittevastavaks tunnistamise otsuse osas rahuldamata. Sellisel juhul tuleneb Vaidlustaja kaebeõigus asjaolust, et Hankija peaks korraldama uue riigihanke, kuna ühegi pakkuja pakkumus ei ole vastav.²

4.2. Hankija esitas Vaidlustajale küsimused (teabevahetuse ID 838197) 09.04.2024, vastamise tähtpäev oli 15.04.2024. Vaidlustaja sai vastused valmis 11.04.2024 ja esitas endale teadaolevalt samal päeval. Vaidlustajale teadmata põhjusel vastused registris Hankijani ei jõudnud.

Vaidlustaja on esitanud riigihangete registritoele päringu, et saada teada, miks vastused hankijani ei jõudnud. Vaidlustaja ei ole vaidlustuse esitamise ajaks vastust saanud, kuna päringu menetlemine võtab aega (lisa 1).

² Euroopa Kohtu praktikast tuleneb, et hankevaidluses kaitstav subjektiivne õigus hõlmab ka õigust osaleda võimalikus uues riigihanke menetluses. Vaidlustajal on kaebeõigus ka siis, kui tal avaneks kaebuse kaudu võimalus osutada edukaks võimalikus uues riigihankes (Eko C-100/12, p 33; Eko C-689/13, p-d 24—30; Eko C-355/15, p 29; Eko C-131/16, p 55; Eko C-771/19, p 31).

Vaidlustajal on võimalik tõendada, et vastused Hankija küsimustele olid 11.04.2024 olemas. Vaidlustusele on lisatud vastused .zip failis, milles on omakorda .docx fail koos vastustega (lisa 2). Faili meta-andmetest on näha, et dokumenti on viimati muudetud 11.04.2024.

Kui dokumendi meta-andmetega on võimalik tõendada pakkumusest puuduoleva dokumendi valmimist, peaks kindlasti olema võimalik tõendada ka selgituspäringu vastuse valmimist.

Vaidlustajal ei olnud mingit põhjust jätta tahtlikult vastus esitamata, kuna Vaidlustaja kinnitab oma vastustega olemuselt üle juba pakkumuses esitatud andmeid. Hankija ei saa vastustega mis tahes lisainformatsiooni, mis mõjutaksid pakkumuse vastavuse kontrollimist. Vaidlustaja pakkumuse vastavuse hindamisel on Hankija küsimused ebavajalikud.

4.3. Vaidlustaja pakkumus sisaldab kõiki pakkumuse vastavuse tuvastamiseks vajalikke andmeid, selles puuduvad selgitamist vajavad asjaolud.

4.3.1. Küsimus 1 - „*Olete positsioonidel DK-01 (toodud kirjeldustele sobivad Dokumendikapp) ja KK-01 (Lükandustega kapp) pakkunud spetsifikatsioonis välja tooted, vastavalt "Serie, SES2231" ja "Serie, SE4251". Hankija tuvastas sisulist kontrolli teostades, et antud tootenimetuste juurde märgitakse kõrgust viitav tähistus "P" (823 mm) või "S, M, R" (887 mm), mis on pakkuja lahtris märkimata. Palume pakkujal selgitada, kas tegemist on erilahendusena pakutavate toodetega või on ekslikult märgitud valed toote kõrgused (825 mm). Sel juhul palume kinnitada korrektsed toote kõrgused ning tootekoodid/-nimetused.*“

Vaidlustaja esitas pakkumuses pakkumuse vormi³, milles on esitatud pakutavate toodete andmed. Vaidlustaja on juba pakkumust esitades kinnitanud, et esitatud andmed on õiged ja moodustavad tema pakkumuse sisu (RHAD Vorm 2 p 6), mistõttu ei ole Hankijal vajadust küsida üle, kas need ikka on õiged. Täiendava kinnituse andmata jätmine, mis juba pakkumuses sisaldub, ei saa olla alus lükata pakkumus tagasi.

Mõlemad tooted – nii positsioonil DK-01 esitatud „SE2231“ kui ka positsioonil KK-01 esitatud „SE4251“ – on Vaidlustaja enda poolt toodetavad. Kuna Vaidlustaja on ise tootja, toodab ta need tooted täpselt sellistes mõõtmetes, nagu on pakkumuse vormil tulbas D esitatud. Seal, kus vaja, toodab Vaidlustaja erilahendusega esemed, mida jaemüügis ei ole.

Hankija ei saa kontrollida, millised on „päris mõõtmed“ esemel, mida ei ole olemas ning mille toodab Vaidlustaja pärast edukaks osutumist.

Hankija ei ole seega sisulise kontrolli raames kontrollinud esemeid, mida Vaidlustaja pakub, vaid on kontrollinud veebist jaemüügis olevate toodete mõõtmeid. See, millise eseme vastavust Hankija kontrollima pidi, on ammendavalt kirjas pakkumuse vormis. Vaidlustaja esitas pakkumuse vormi ning selles toodud andmed kinnitavad vastavust kõikidele nõuetele. Hankija ei ole väitnud vastupidist ega selgitanud, miks ei olnud tal võimalik pakkumuse vormi alusel hinnata Vaidlustaja pakkumuse vastavust.

4.3.2. Küsimus 2 - „*Olete positsioonil DK-02 (Dokumendikapp) pakkunud spetsifikatsioonis välja toodud kirjeldusele vastava toote "Serie, SE2432". Hankija tuvastas sisulist kontrolli*

³ Siin ja edaspidi mõeldakse „pakkumuse vormi“ all Vaidlustaja pakkumuses esitatud dokumenti „Lisa 11 Ostumööbli spetsifikatsioon_2503“.

teostades, et antud tootenimetuse juurde märgitakse kõrgust viitav tähistus "P" (1591 mm) või "S, M" (1654 mm), mis on pakkujal lahtris märkimata. Palume pakkujal selgitada, kas tegemist on erilahendusena pakutava tootega või on ekslikult märgitud vale toote kõrgus (1655 mm) ning sel juhul kinnitada korrektne toote kõrgus ja tootekood/-nimetus.

Pakkumuse vormil esitatud andmed kinnitavad positsioonil DK-02 esitatud toote vastavust kõikidele nõuetele. Toote kõrgus ongi 1655 mm, nii nagu pakkumuse vormi lahtris D11 on märgitud.

Küsimus 2 on ebavajalik ka põhjusel, et isegi kui kõrgus oleks 1591 mm või 1654 mm, oleks sellest hoolimata pakkumus vastav. TK p-i 6.1 järgi on toodetel mõõtude tolerantis $\pm 5\%$ kõikides suundades.

4.3.3. Küsimus 3 - „*Olete positsioonil K-06 (Sahtlikapp) pakkunud spetsifikatsioonis välja toodud kirjeldusele vastava toote "Piano, PASBR43-ERI". Kuna originaaltootel puuduvad käepidemed, siis palume pakkujal täpsustada, millised käepidemed valmistatakse eritellimusena valmivale sahtlikapile ning kinnitada, et pakutav toode vastab spetsifikatsioonis toodud kirjeldusele.*“

Pakkumuse vormis esitatud andmed kinnitavad positsioonil K-06 esitatud toote vastavust kõikidele nõuetele. Vaidlustaja on pakkumuse vormi lahtrites F18 märkinud, et sahtliboksil on „pulbervärvitud metallist mugavad pinnapealsed käepidemed“ ning lahtris H18, et sahtliboksi „käepidemed pulbervärvitud valge“. Seega on käepidemete kirjeldus pakkumuse vormil esitatud ja Hankijal puudus mistahes vajadus sahtlikapi vastavuse tuvastamiseks küsida lisainformatsiooni.

4.3.4. Küsimus 4 - „*Olete positsioonidel L-02 (Elektriline töölaud) ja L-05 (Elektriline töölaud) pakkunud spetsifikatsioonis välja toodud nõuetele sobivad tooted, vastavalt "LITE". Hankija tuvastas sisulist kontrolli teostades, et antud toote reguleerimiskõrgus on 595–1245 mm. Palume pakkujal selgitada, kas tegemist on erilahendusena pakutavate toodetega või on ekslikult märgitud valed toote reguleerimiskõrgused ning sel juhul kinnitada korrektsed toote kõrgused.*“

Pakkumuse vormis esitatud andmed kinnitavad positsioonidel L-02 ja L-05 esitatud toodete vastavust kõikidele nõuetele. Pakkumuse vormi lahtris 23D on kinnitatud toote L-02 kõrguseks 1235 mm ja lahtris D26 on märgitud toote L-05 kõrguseks 1235 mm.

Isegi kui elektrilise töölaua reguleerimiskõrgus oleks 595—1245 mm, oleks sellest hoolimata pakkumus vastav, kuna jääb mõõtude tolerantssi 5% sisse (TK p 6.1). Spetsifikatsioonis etteantud reguleerimiskõrgus on 595—1235 mm. Lisaks, kuna tegemist on elektrilise töölauaga, ei saaks minimaalselt suuremat reguleerimiskõrgust niikuinii pidada puuduseks, vaid miinimumist paremaks. Kui Hankija seda vajalikuks peab, on tal õigus lauda reguleerida mitte kõrgemale kui 1235 mm, isegi kui pakutav laud seda võimaldaks.

4.3.5. Küsimus 5 – „*Palume kinnitada, et positsioonil L-04 (Laud) eritellimusena valmistatav laud on virnastatav (sisulise kontrolli käigus näidistootel virnastamise võimalus puudub).*“

Hankija ei saanud pakkumuse sisulisel kontrollimisel lähtuda jaemüügis olevast näidistootest, kuna riigihankes pakutav toode tehakse eritellimusena ning täpselt sellisena, nagu pakkumuse

vormis kirjas. Pakkumuse vormis esitatud andmed kinnitavad positsioonil L-04 esitatud toote vastavust kõikidele nõuetele. Pakkumuse vormi lahtris F25 on Vaidlustaja märkinud selgelt ja üheselt „võimaldab virnastada laudu“.

4.3.6. Küsimus 6 – „*Olete positsioonil RK-01 (Riidekapp) pakkunud toote nimega "Serie, SE2531". Hankija tuvastas sisulist kontrolli teostades, et antud toote sügavus on 420 mm ning tootel puudub riiete riputamise võimalus riidepuutoruga. Palume pakkujal selgitada, kas tegemist on erilahendusena pakutava tootega või on mõeldud toodet "Serie, SE3531" ning ekslikult on märgitud vale toote sügavus (410 mm). Kinnitada toote korrektne kõrgus ja et pakutav toode vastab spetsifikatsioonis toodud kirjeldusele.*“

Hankija ei saanud sisulist kontrolli teostades tuvastada, et tootel puudub riidepuutoru või et tootel on märgitud „vale“ sügavus. Vaidlustaja on pakkunud toodet „SE2531“, nagu pakkumuse vormis kirjas, ning tarnib edukaks osutumise korral toote pakkumuse vormis esitatud mõõtmetes ja omadustega. Lahtris 33D on märgitud toote sügavuseks 410 mm (mis vastab nõutud mõõtmetele) ning lahtris F33, et „kapis nii riiete riputamise võimalus riidepuutoruga kui ka riulid“. Vaidlustaja on pakkunud sellistele omadustele vastavat kappi ning sellest tulnukski Hankijal vastavuse hindamisel lähtuda.

4.4. Positsioonil T-01 ostab Hankija klienditooli. Tootele on spetsifikatsioonis sätestatud järgmised nõuded:

- a. „525 x 570 x 887 mm, iste h=430mm" (spetsifikatsiooni lahter C35);
- b. „Tool istme- ja seljaosa on ühes tükis painutatud kasevineer. Seljatoe osa on kitsam, ülespoole aheneva vormiga. 19mm diameetriga ümartorust jalad. Tool on virnastatav. Plastilise vineerivormiga tooli kitseneva ülaosa krooniks on täispuidust voolitud sarvelaadne lõpetus-seljatoetaja. Valgel taustal eristuvad mustad kinnituspoldid. Jalad varustatud plastikjalustega põrandate kaitseks“ (spetsifikatsiooni lahter E35).

Hankija peab positsioonil T-01 silmas Aktsiaseltsi STANDARD poolt toodetud tooli „VIPSI“, mille on disaininud Eero Jürgenson (spetsifikatsiooni lahter L35). Konkreetse toote autoriõigus kuulub Vaidlustajale ning Vaidlustaja ei ole andnud kummalegi Kolmandale isikule litsentsi toodet turustada. Kui kumbki Kolmas isik pakub tooli „VIPSI“, on tegemist Vaidlustaja autoriõiguse rikkumisega.

Kuna tool „VIPSI“ on autoriõigusega kaitstud teos AutÕS § 4 lg 2 mõistes, on samamoodi kaitstud ka selle teose unikaalsed detailid.⁴ Ei saa olla tõsiseltvõetavat vaidlust, et spetsifikatsioonis esitatud esteetilised omadused on tooli „VIPSI“ unikaalsed detailid. Kolmandatel isikutel ei ole võimalik pakkuda samaväärset toodet ilma, et rikutaks Vaidlustaja autoriõigust. Kolmandad isikud ei ole seega saanud õiguspäraselt pakkuda RHAD-le vastavat toodet.

4.5. Vaidlustaja esitas täiendavad seisukohad.

4.5.1. Kui pakkumust on võimalik tagantjärele täiendada dokumendiga, mis on tõendatult olnud olemas juba enne pakkumuste esitamise tähtpäeva, puudub põhjus, miks ei saaks sama põhimõtet rakendada teavevahetusele.

⁴ Vt HMKo 2-17-14515, p 178 jj.

Riigihangete registritugi on andud selgituse, miks ei pruukinud vastus jõuda Hankijale kohale. Nimelt, kui pakkuja esitab pärast vastuse koostamist vastuse kohe ära (vajutab nuppu „Saada“ ilma, et enne oleks vajutanud nuppu „Salvesta“), kuid vahepeal on registri sessioon aegunud, siis vastus kohale ei jõua, aga pakkuja sellest ise teada ei saa (lisa 1). Nii juhtus ka praegu. Hankija küsimus oli mahukas, kuus erinevat küsimust saadeti korraga. Vaidlustaja alustas vastuse koostamist ning kui sai selle valmis, kopeeris registrisse ja esitas ära. Register ei andnud mingit signaali, et vastus siiski Hankijale ei jõudnud.

Teadaolevalt kestab registri sessioon väga lühikest aega. Kui kõrvutada see faktiga, et register ei anna teavitust, et vastus tegelikult kohale ei jõudnud, on eeskätt tegemist süsteemi veaga, mis ei tohiks saada hankemenetluse tulemusel määravaks. Riigihangete register on riigi infosüsteem ja pakkujal ei ole mingit põhjust kahelda, et kui ta vajutab nuppu „Saada“, siis vastust tegelikult hankijale ei „saadeta“, eriti kui register sellest pakkujat ei teavita.

4.5.2. Seaduse mõtte kindlasti ei ole see, et hankijatel on „mõttetute“ küsimuste esitamise kaudu võimalik tõrjuda ettevõtjaid lepingu saamisest. Selline seaduse säte ei aitaks edendada mitte ühtegi riigihanke korraldamise üldpõhimõtet, vaid avaks vastupidi ukse korruptsioonile ja kuritarvitamisele.

4.5.3. Hankija seisukoht põhineb sellel, et „pakutud tooted“ on jaemüügis teiste omadustega kui pakkumuse vormil, kusjuures „erilahendust puudutav info“ vormil puudub. Hankija väide on asjakohatu. Vaidlustaja ei paku jaemüügis olevaid tooteid, mille Hankija veebist üles leidis, vaid neid tooteid täpselt selliste mõõtmete ja funktsionaalsustega, mis on esitatud pakkumuse vormil.

Vaidlustaja on ise nende toodete, mille kohta Hankija küsimuse esitas, tootja. Seega tuleb Vaidlustaja pakkumuse vormil esitatud andmeid käsitleda üheaegselt nii pakkuja kui ka tootja kinnitusestena.

Hankija ei ole kuskil toonud välja, et pakutava asja vastavust kontrollitaks spetsifikatsiooni vormil pakkuja poolt viidatud näidistoote tootekoodi avalikult kättesaadaval tootelehel toodud andmete põhjal. Vastupidi – TK p 6.4. esimese lause järgi kontrollitakse toodete samaväärsust näidistoodete kujul üksnes füüsilise vaatluse teel.

Kui Hankija soovis hinnata sisulist vastavust näidistoote kaudu, oleks tulnud paluda pakkujalt näidistoote esitamist ja sellega füüsilisel kujul tutvuda, mitte hinnata pakutava toote vastavust veebist, jaemüügis olevate toodete mõõtude järgi, mis ei olnud Vaidlustaja pakkumuse esemeks.

Kui Hankija näeb, et tootekoodil puudub standardkõrgusele viitav sümbol, on see ju täiendav kinnitus, et pakkuja ei paku standardkõrgusega toodet. Nagu öeldud, on Vaidlustaja oma pakkumuse sisu ammendavalt avanud pakkumuse vormil toodud kirjelduste kaudu.

4.5.4. Hankija kinnitab vastuses vaidlustusele, et Kolmandad isikud pakuvad tooli „VIPSI“ ega vaidle vastu, et Vaidlustajale kuulub toote autoriõigus. Hankija väidab aga, et ta ei ole sätestanud nõuet, et pakkuja peab olema pakutava asja tootja või volitatud edasimüüja ning ta ei pidanud kindlaks tegema, kas pakkujal on õigus toodet turustada.

Kolmandad isikud ei ole vaidlustusele vastanud ega selgitanud, kuidas on neil võimalik lepingut kooskõlas pakkumusega täita, kui neil pole võimalik tooli „VIPSI“ müüa. Vaidlustaja kinnitab, et ta ei anna õigust antud toodet turustada kummalegi ettevõtjale. Kumbki ettevõtja ei saa seega kooskõlas pakutuga lepingut täita – vähemalt mitte õiguspäraselt – ning see on teada juba praegu, hankemenetluses.

Asjakohatu on Hankija väide, et riigihanke alusdokumentides ei ole eraldi nõuet, et pakkuja peab olema pakutava asja tootja või volitatud edasimüüja. Ebaõige on Hankija väide, et ta ei pidanud tegema kindlaks, kas pakkujal on õigus toodet turustada. Hankija on kontrollinud Vaidlustaja jaemüügis olevate toodete – mis ei ole pakkumuse esemeks – mõõtusid, kuigi pakkumuse vorm kinnitab kõikide pakutavate toodete vastavust, ning lükanud vastuse saamata jätmise tõttu pakkumuse tagasi. Samas väidab Hankija Kolmanda isiku 1 ja 2 puhul, et ta ei pea tegema kindlaks sedagi, kas ja kuidas on ettevõtjatel üldse võimalik pakutud toodet Hankijale müüa.

Ainus võimalus Kolmandatel isikutel täita lepingut kooskõlas pakkumusega on läbi õigusrikkumise. Hankija näib seda mõõnvat, kuid ei näi seda pidavat oluliseks. Hankija peab välja selgitama, kuidas on Kolmandatel isikutel võimalik lepingut õiguspäraselt täita.

5. Hankija, Riigi Kinnisvara Aktsiaselts, vaidleb vaidlustusele vastu.

5.1. Vaidlustaja on jätnud oma hoolsuskohustust rikkudes Hankija selgitusnõudele tähtaegselt vastamata ning selgituse hilisem arvesse võtmine ei ole lubatav.

Pikaaegses haldus- ja kohtupraktikas, sh Euroopa Kohtu ja Riigikohtu praktikas on selgelt välja joonistunud, milline on pakkuja hoolsuskohustus pakkumuse või teabe esitamisel. Praegusel juhul on tegemist ilmse pakkuja hoolsuskohustuse rikkumisega. Kohtupraktika kohaselt lasub pakkujal hankemenetluses kõrgendatud hoolsuskohustus⁵, mille realiseerimiseks peab pakkuja veenduma, kas kõik esitamisele kuulunud dokumendid said ka tegelikkuses esitatud.

5.2. Selgitusnõudele tähtaegselt vastamata jätmine on eraldiseisev pakkumuse tagasilükkamise alus.

Vaidlustaja väited, nagu saaks pakkumuse tagasilükkamine toimuda ainult siis, kui pakkumus on mittevastav või kui hankija ei saa vastamata jätmise tõttu hinnata pakkumuse vastavust, ei vasta tõele. RHS § 114 lg 2 esimene lause näeb pakkumuse kohustuslikus korras tagasilükkamiseks ette kolm alternatiivi: pakkumus ei vasta riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele, pakkuja ei esitanud tähtjaks hankija nõutud selgitusi, pakkuja selgituste põhjal ei ole võimalik üheselt hinnata pakkumuse vastavust riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele

5.3. Vaidlustaja väited, nagu oleksid Hankija esitatud küsimused ebavajalikud, ei vasta tõele. Hankijal puudub käesoleval juhul kaalutlusruum, kas pakkumus tagasi lükata või mitte. Isegi kui tuleks hinnata, kas esitatud küsimused olid vajalikud või mitte, tuleb asuda seisukohale, et Hankija küsimused olid vajalikud ning ilma täiendavaid selgitusi saamata ei olnud Hankijal võimalik kontrollida pakkumuse vastavust.

⁵ TrtHKo 26.08.2019, 3-19-1320, p 34, 40-41, 45, 47-48

Hankija on esitanud pakkujale täiendavad küsimused pakkumuse koosseisus esitatud „Lisas 11 Ostumööbli spetsifikatsioon_2503“ märgitud toodete kohta sellel põhjusel, et pakkuja ei ole oma pakkumuses kusagil märkinud infot, kas pakutud toodete näol on tegemist erilahendusega. Pakkumuses märgitud info põhjal on tuvastatav üksnes pakutud standardlahendusega toode ning Hankijal ei olnud pakkumuses esitatud info põhjal võimalik aru saada, kas või millist konkreetset erilahendust on pakutud. Erilahendust puudutav info on esitatud Vaidlustaja poolt alles vaidlustuses.

5.4. Kolmandate isikute pakkumused vastavad kõikidele riigihanke alusdokumentides sätestatud tingimustele.

Mõlemad Kolmandad isikud on pakkunud „Lisas 11 Ostumööbli spetsifikatsioon“ positsioonil T-01 tooli AS Standard toodetud tooli „VIPSI“. Hankija ei vaidle vastu väitele, et Vaidlustajale kuulub märgitud toote autoriõigus. Samas ei ole Hankija sätestanud riigihanke alusdokumentides ühtegi nõuet selle kohta, et pakkujaks võib olla üksnes pakutavate asjade tootja või volitatud edasimüüja.

Hankijal puudub kohustus kindlaks teha, kas pakkujatel on olemas litsents pakutud tooteid turustada või mitte. Pakkumus saab olla mittevastav üksnes riigihanke alusdokumentides sätestatud nõuetele mittevastavuse tõttu. Sarnasele seisukohale on asunud ka vaidlustuskomisjon oma varasemas praktikas.⁶ Samuti on vaidlustuskomisjon viidatud lahendis märkinud, et „*Vaidlustuskomisjoni pädevuses ei ole tuvastada EL kaubamärgimääruse ja kaubamärgiseaduse rikkumisi.*“ Analoogetele seisukohale, et vaidlus ei kuulu vaidlustuskomisjoni pädevusse, tuleks asuda seega ka muude intellektuaalomandi kaitsega seotud vaidlustes.

5.5. Hankija esitas täiendavad seisukohad.

5.5.1. Vaidlustaja väited, et teabevahetuse käigus on võimalik nõuda hilinenud vastuste arvestamist ning Hankijal on kohustus hiljem esitatud vastust igal juhul arvesse võtta, on väärad. Selgitusnõudele tähtaegselt vastamata jätmine on eraldiseisev pakkumuse tagasilükkamise alus. RHS § 114 lg 2 esimese lause võimalik alternatiiv pakkumuse tagasilükkamiseks, mille kohaselt pakkuja ei esitanud tähtajaks Hankija nõutud selgitusi, on hankemenetluse selguse ning mõistliku aja jooksul läbiviimise jaoks oluline meede. Juhul kui Hankijal oleks kohustus igal juhul selgituspäringule vastuse mittesaabumisel pakkujalt üle küsida, kas viimane ikka kavatseb ja soovib vastata, oleks seadusandja nimetatud sätte teisiti sõnastanud.

Vaidlustaja viitab vastuste mitteesitamise põhjusena riigihangete registri ülesehitusele. Tuleb arvestada, et Vaidlustaja on väga kogenud riigihangetel osaleja. Viimasel viiel aastal on Vaidlustaja sõlminud riigihangete registri andmetel ca 60 hankelepingat. Riigihangete arv, kus Vaidlustaja on osalenud, kuid ei ole osutunud edukaks pakkujaks, on veel kordades suurem. Väited, et Vaidlustaja ei osanud arvestada registri ülesehitusega, ei ole usutavad.

5.5.2. Vaidlustaja on põhjalikult kirjeldanud seda, kuidas tema arvates peaks Hankija kontrollima pakkumuste sisulist vastavust riigihanke alusdokumentides sätestatud tingimustele. Hankija on juba oma varasemas vastuses põhjendanud, miks teabevahetuse

⁶ VAKO 154-20/223028 p 8.3.

kaudu esitatud küsimused olid olulised pakkumuse sisulise vastavuse kontrollimiseks. Hankijal peab tekkima veendumus pakkumuse sisulise vastavuse osas ning kui Hankijal tekivad pakkumuse kohta küsimused, on Hankija kohustatud pakkumuse kohta neid küsimusi esitama. Seisukoht, et Hankija ei oleks tohtinud pakkumuse kohta küsimusi küsida ning pakkuja ei olnud kohustatud nendele vastama, on üllatav.

5.5.3. Tallinna Halduskohtu lahendis 3-23-2824 (p 39.) on kohus arutlenud, kas hankija peab pakkumuste vastavuse kontrollimise käigus kontrollima lepingutingimuste täitmise võimalikkust ning on jõudnud seisukohale, et „*asjaolu, kas kolmas isik suudab hankelepingut täita, st kinni pidada pakkumuses nimetatud tarneajast ning esitada enne esimest tarnet TK-s nõutud dokumendid, ei ole pakkumuse vastavuse küsimus. Üksnes kaebaja oletus, et kolmas isik ei suuda lepingut täita, ei muuda kolmanda isiku pakkumust mittevastavaks. Lepingu täitmine on juba järgmine etapp ja lepinguline küsimus, mis ei allu halduskohtu kontrollile.*“

6. Kolmas isik 1, **Kitman Thulema AS**, oma seisukohti ei esitanud.

7. Kolmas isik 2, **Vegard Furniture OÜ**, oma seisukohti ei esitanud.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

8. Vaidlustaja hanke osas 1 esitatud pakkumuse tagasilükkamise otsus

Hankija on oma 19.04.2024 otsusega Vaidlustaja hanke osas 1 esitatud pakkumuse tagasi lükanud ja põhjendanud seda otsust järgmiselt: „*Pakkuja on märkinud riigihanke alusdokumentide Lisa 1.1 Ostumööbli spetsifikatsioonis teatud toodete kirjeldusi selliselt, et hankijal ei ole võimalik tunnistada olemasoleva info põhjal pakkuja esitatud kõiki tooteid vastavaks.*

Sellest lähtuvalt saatis hankija (09.04.2024) Pakkujale täiendavad küsimused läbi riigihangete registri, et saada kinnitust, et esitatud tooted vastavad hankes esitatud tingimustele. Pakkuja ei vastanud tähtaegselt (15.04.2024) hankija saadetud teabepäringule. RHS § 114 lg 2 esimese lause kohaselt lükkab hankija pakkumuse tagasi, kui pakkuja ei esita tähtajaks hankija nõutud selgitusi.

Eeltoodust tulenevalt on pakkuja pakkumus mittevastav ning tuleb lükata tagasi. Mittevastav pakkumus ei osale edasises hankemenetluses ning seda ei hinnata.“

Vaidlustaja leiab, et:

- 1) Hankija 09.04.2024 esitatud küsimused ei olnud Vaidlustaja pakkumuse vastavuse kontrollimiseks vajalikud, sest Vaidlustaja ei paku jaemüügis olevaid tooteid, mille Hankija veebist üles leidis, vaid kõikidele riigihanke alusdokumentides esitatud nõuetele vastavaid tooteid;
- 2) Vaidlustajal olid vastused Hankijale (vastavalt meta-andmetele - vaidlustuse lisa 2) olemas 11.04.2024, kuid riigihangete register ei andnud teada, et need ei jõudnud Hankijani.

Seega on vaidlus eelkõige selles, kas Hankija 09.04.2024 Vaidlustajale esitatud küsimused olid pakkumuse vastavus kontrollimiseks vajalikud (kui need polnud vajalikud, siis polnud ka vastus vajalik) ja selles, kas Hankija oleks pidanud kaaluma võimalust anda Vaidlustajale õigus esitada vastused pärast vastamise tähtaega (15.04.2024).

8.1. „Vastavustingimused“ osa „PAKKUMUSELE LISATAVAD DOKUMENDID“ järgi Pakkuja täidab toodete spetsifikatsioonis Lisa 1.1 kõik valged/tühjad punasega markeeritud lahtrid ja esitab selle koos pakkumusega.

Küsimused ettevõtjale: 1. Pakkuja lisab pakkumusele täidetuna Lisa 1.1. (Dokumendi vorm / Lisa 11 Ostumööbli spetsifikatsioon_2503.xls)

Vaidlustaja on oma pakkumuses esitanud dokumendi „Fail 1_9_1_Lisa 11 Ostumööbli spetsifikatsioon_2503 koopia“ (edaspidi Spetsifikatsioon). Ette täidetud tabelis pidi pakkuja täitma pakutavate mööblitoodete kohta järgmised lahtrid:

- 1) mõõdud;
- 2) kirjeldus;
- 3) viimistlus;
- 4) toode;
- 5) tootja;
- 6) pilt.

Vaidlust ei ole selles, et Vaidlustaja on Spetsifikatsioonis kõik nõutud andmed esitanud. Mh on Vaidlustaja lahtris „Toode“ nimetanud ka pakutavate toodete koodid.

Riigikohus on oma 19.12.2020 otsuses kohtuasjas 3-19-1464 (p 16) leidnud järgmist: „ [---] Kui seadus ei sätesta teisiti, võib hankija otsustada, kas ta usaldab pakkujate kinnitusi või nõuab vastavate asjaolude kindlakstegemiseks tõendeid.[---]. “

Käesoleval juhul on Hankija otsustanud mitte piirduda Vaidlustaja Spetsifikatsioonis toodud andmetega, vaid küsida osade pakutavate toodete kohta selgitusi.

8.2. Vaidlustuskomisjon ei nõustu Vaidlustajaga, et Hankija ei oleks tohtinud Spetsifikatsioonis toodud tootekoodide alusel jaemüügis olevate toodete vastavust kontrollida. Vaidlust ei ole selles, et Vaidlustaja on Spetsifikatsioonis andnud teada tootekoodid. Hankija oli õigustatud tootekoodile vastava toote kaudu kontrollima toote vastavust. Kui Hankijale selgus, et tootekoodile vastav jaemüügis olev toode ei ole vastavuses riigihanke alusdokumentides esitatud nõuetega, siis ei saa Hankijale ette heita, et vaatamata teistele andmetele Spetsifikatsioonis asus ta sisulist kontrolli teostama ja kindlaks tegema seda, miks tootekoodile vastav toode ei vasta nõuetele. Hankija ei saanud ise järeldada, et Vaidlustaja ei paku konkreetsele koodile vastavat toodet, vaid tootja erilahendust. See informatsioon Vaidlustaja pakkumuses puudus.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et tootekoodidest lähtuvalt oli Hankija tuvastanud mittevastavused Vaidlustaja pakkumuses ja 09.04.2024 on Hankija pöördunud Vaidlustaja poole selgitustaotlusega.

8.3. K-01 (Dokumendikapp) ja KK-01 (Lükandustega kapp) - Vaidlustaja on Spetsifikatsioonis pakkunud tooteid Serie, SES2231 ja Serie, SE4251, Hankija tuvastas, et nende toodete mõõdud on erinevad nõutust ja soovis selle kohta selgitusi.

DK-02 (Dokumendikapp) - Vaidlustaja on Spetsifikatsioonis pakkunud toodet Serie, SE2432. Hankija tuvastas, et selle toote mõõdud on erinevad nõutust ja soovis selle kohta selgitusi.

K-06 (Sahtlikapp) - Vaidlustaja on Spetsifikatsioonis pakkunud toodet Piano, PASBR43-ERI. Kuna originaaltootel puuduvad käepidemed, siis palus Hankija täpsustada, millised käepidemed valmistatakse eritellimusena valmivale sahtlikapile.

L-02 (Elektriline töölaud) ja L-05 (Elektriline töölaud) - Vaidlustaja on Spetsifikatsioonis pakkunud toodet LITE. Hankija tuvastas, et nende toodete reguleerimiskõrgused on erinevad nõutust ja soovis selle kohta selgitusi.

L-04 (Laud) - Hankija soovis teada, kas eritellimusena valmistatav laud on virnastatav.

RK-01 (Riidekapp) - Vaidlustaja on Spetsifikatsioonis pakkunud toodet Serie, SE2531. Hankija tuvastas, et selle toote sügavuse mõõt on erinev nõutust, puudub riiete riputamise võimalus riidepuutoruga ja soovis selle kohta selgitusi.

Kui lähtuda vaidlustuse lisast 2, siis on Vaidlustaja pakkunud toodete DK-01, KK-01, DK-02 erilahendusi ja Spetsifikatsioonis nimetud tootekoodid pole õiged. Vaidlustaja on soovinud pakkuda tooteid vastavalt koodidega SE2231-S, SE4251-S, SE2432-S ning eksinud Spetsifikatsioonis laua kõrguse näitajaga.

Vaidlustuskomisjon leiab, et TK-s lubatud tolerantis pole oluline siis, kui pole teada pakutava toote mõõdud.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et kõik Hankija 09.04.2024 esitatud küsimused Vaidlustajale on suunatud sellele, et teada saada seda, kas Vaidlustaja pakkumus vastab riigihanke alusdokumentides esitatud nõuetele/tingimustele. Ja nagu on selgunud – Vaidlustaja on Spetsifikatsioonis esitanud toodete koodid, mis tegelikult on, lähtuvalt sellest, et pakutakse tootja erilahendust, hoopis teistsugused. Tunnistades pakkumust vastavaks pidi Hankija mh teadma saama, et Vaidlustaja ei ole pakkunud jaemüügis olevaid tooteid, mille koodid on esitatud Spetsifikatsioonis, vaid on pakkunud erilahendusi ja need erilahendusega tooted vastavad riigihanke alusdokumentides esitatud nõuetele/tingimustele.

Seega ei nõustu vaidlustuskomisjon Vaidlustajaga, et Hankija sai Vaidlustaja pakkumuse vastavust kontrollida ilma 09.04.2024 küsimusi esitamata.

8.4. Vaidlust pole selles, et Vaidlustaja Hankija 09.04.2024 küsimustele tähtaegselt (hiljemalt 15.04.2024) ei vastanud.

Nagu nähtub Vaidlustaja poolt vaidlustusmenetluses esitatud riigihangete registri kasutajatoe 08.05.2024 selgitusest (Vaidlustaja 10.05.2024 esitatud lisa 1), et [---] *aga järgmine samm peale teksti kopeerimist pidi olema salvestamine. Selle järel oleks kasutaja näinud enda koostatud vastust ja siis saab vajutada nupule „Saada“ ning vastus läheb tee. Salvestamise kohta ei näe IT mingit jälge ja see tähendab, et kasutaja sessioon või selleks ajaks olla juba aegunud. Kui kasutaja vajutas peale oma vastuse kopeerimist kohe nupule „Saada“, siis ta ei saanud näha kas vastus tegelikult ka saadeti ära või mitte. Kui kasutaja vastab küsimusele kehtiva sessiooni ajal, siis kindlasti jääb vastus registrisse. Seda ka siis kui ta ei salvestanud seda eelnevalt.*

Seega jättis Vaidlustaja teatud tegevused riigihangete registris tegemata, ei pannud seda tähele ega kontrollinud ka üle. Kui vastused olid valmis juba 11.04.2024, siis oli Vaidlustajal

piisavalt enne 15.04.2024 aega, et üle kontrollida nende esitamine. Vaidlustaja rikkus sellega pakkuja hoolsuskohustust ja see ei saa kaasa tuua olukorda, kus Hankija hoolsuskohustus selle võrra suureneks.

Pakkujal on riigihankes osalemisel kõrgendatud hoolsuskohustus⁷. Sellise hoolsuskohustuse elementaarseks osaks tuleb lugeda ka seda, et kui hankija on esitanud pakkuja selgitustaotluse, siis pakkuja veendub, kas tema vastus sai ikka tähtaegselt esitatud. Kui riigihangete registris sessioon vahepeal aegub, peab pakkuja tähelepanu ja hoolikus olema eriti kõrgendatud. Üldteada asjaoluks on see, et sessiooni aegumisel võib varem sisestatud info kaotsi minna ja see pidi olema teada ka Vaidlustajale, kes osaleb riigihangetel.

8.5. RHS § 114 lg 2 kohaselt *hankija lükkab pakkumuse tagasi, kui see ei vasta riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele, kui pakkuja ei esita tähtajaks hankija nõutud selgitusi või pakkuja selgituste põhjal ei ole võimalik üheselt hinnata pakkumuse vastavust riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele. Hankija võib tunnistada pakkumuse vastavaks, kui selles ei esine sisulisi kõrvalekaldeid riigihanke alusdokumentides nimetatud tingimustest.*

RHS § 114 lg 2 näeb ette õigusliku tagajärje selleks, kui pakkuja ei vasta hankija selgitustaotlusele tähtaegselt. Ja see pakkumuse tagasi lükkamise alus on käesoleval juhul täidetud. RHS § 114 lg 2 esimene lause ei anna Hankijale kaalutusõigust, sh õigust arvestada sellega, et Vaidlustajal olid selgitused (faili meta-andmete järgi) valmis, aga mingil põhjusel jäid esitamata.

Teatud juhtudel peab Hankija andma võimaluse pakkumuses esitatud puuduse kõrvaldamiseks. Käesoleval juhul on Hankija 09.04.2024 andnud Vaidlustajale võimaluse selgitada Hankija avastatud puudusi pakkumuses. Vaidlustaja seda tähtaegselt ei teinud ja ei taotlenud ka vastamise tähtaja pikendamist. Hankijal polnud pärast 15.04.2024 kohustust pöörduda Vaidlustaja poole ja selgitada välja miks Vaidlustaja ei vastanud.

09.04.2024 esitas Hankija selgitustaotlused lisaks Vaidlustajale ka mõlemale Kolmandale isikule. Kolmandad isikud vastasid Hankijale tähtaegselt, mistõttu oleks Vaidlustajale võimaluse andmine esitada selgitused hiljem ka pakkujate ebavõrdne kohtlemine.

8.6. Eeltoodu alusel jääb rahuldamata Vaidlustaja taotlus tunnistada kehtetuks Vaidlustaja hanke osas 1 esitatud pakkumuse tagasi lükkamise otsus.

9. Kolmandate isikute hanke osas 1 esitatud pakkumuste vastavaks tunnistamise otsused
Vaidlustuskomisjon jääb pikaajalises kohtu- ja vaidlustuskomisjoni praktikas kujunenud seisukohale, et isikute hankemenetluses osalemise ainus seaduslik eesmärk on majanduslik huvi sõlmida hankeleping. Seega on riigihanke vaidlustusmenetluses kaitstav õigushüve RHS § 185 lg-dest 1 ja 6 tulenevalt õiguspärane hankelepingu sõlmimise võimalus või hüvitise saamine kahju eest, mis tekkis põhjusel, et hankeleping sõlmiti kellegi teisega. Riigihanke alusdokumendi või hankija otsuse vaidlustamine peab aitama saavutada vaidlustajal hankemenetluses osalemise eesmärki – sõlmida hankijaga hankeleping. Sellest põhimõttest lähtudes, ei kuuluks Vaidlustaja taotlus Kolmandate isikute pakkumuste vastavaks tunnistamise otsuse kehtetuks tunnistamiseks läbi vaatamisele, kuna eelnevalt on vaidlustuskomisjon asunud seisukohale, et Vaidlustaja pakkumuse tagasi lükkamine on

⁷ Tartu Halduskohtu otsused asjades 3-18-977 (p 18) ja 3-19-1320 (p 40)

kooskõlas RHS-iga ja Vaidlustajal puuduks võimalus selles riigihankes hanke osas 1 hankelepingu sõlmimiseks.

Vaidlustuskomisjon mõonab, et kuigi isikute hankemenetluses osalemise ainus seaduslik eesmärk on majanduslik huvi sõlmida hankelepung, tuleb käesoleval juhul tunnustada Vaidlustaja õigust saavutada see eesmärk kaudselt.

Euroopa Kohus on kohtuasjas C-689/13 tehtud otsuses (p 27) märkinud järgmist: „Ühelt poolt võib ühe pakkuja hankemenetlusest kõrvalejätmine tingida selle, et teise pakkuja pakkumus tunnistatakse otse samas menetluses edukaks. Teiselt poolt võib juhul, kui kõik pakujud hankemenetlusest kõrvale jäetakse ja algatatakse uus hankemenetlus, iga pakkuja selles osaleda ning saavutada seeläbi kaudselt oma pakkumuse edukaks tunnistamise.“

Euroopa Kohtus tunnustab vaidlustaja põhimõttelist õigust vaidlustada edukaks tunnistatud pakkuja pakkumuse vastavust ka siis, kui sellisel juhul on hankijal võimatu jätkata nõuetekohase pakkumuse väljaselgitamist (kohtuasi C-131/16, p 55), millest vaidlustuskomisjoni arvates tuleneb käesoleval juhul ka Vaidlustajale õigus vaidlustada Kolmandate isikute pakkumuste vastavaks tunnistamise otsuseid, hoolimata sellest, et vaidlustuskomisjon ei tunnista kehtetuks Hankija otsust Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamiseks.

Kui tunnistatakse kehtetuks Hankija otsused, millega Kolmandate isikute pakkumused tunnistati vastavaks, tuleb tunnistada kehtetuks ka otsus, millega Kolmanda isiku 1 pakkumus tunnistati edukaks. Sellega tekiks võimalus, et Hankija peab alustama uut hankemenetlust, mis käesoleval juhul on nende otsuste vaidlustamisel ka Vaidlustaja eesmärk.

9.1. Vaidlustaja leiab, et Hankija oleks pidanud Kolmandate isikute pakkumused tagasi lükkama, sest nad ei saa täita hankelepungut põhjendusel, et on pakkunud oma pakkumustes toodet, mille autoriõigus kuulub Vaidlustajale, kes ei ole andnud Kolmandale isikule 1 ega 2 õigust pakutavat toodet turustada.

Vaidlustuskomisjon tuvastas Kolmandate isikute pakkumustest, et nad on pakkunud oma pakkumustes *Lisa II Ostumööbli spetsifikatsioon_2503.xls* T-01 toodet „Vipsi“, disain: Eero Jürgenson, tootja Aktsiaselts STANDARD.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et selle Vaidlustaja autoriõigusega toote esitamine pakkumuses ei too kaasa pakkumuse mittevastavust ja tagasi lükkamist.

9.1.1. RHS § 114 lg 1 alusel pidi Hankija kontrollima kõigi pakkumuste, sh Kolmandate isikute pakkumuste, vastavust riigihanke alusdokumentides sätestatud nõuetele/tingimustele. Hankija ei saanud riigihanke alusdokumentides sätestatud nõudeid/tingimusi pakkumuste vastavus kontrollimisel täiendada. RHS § 114 lg 2 esimesest lausest tuleneb, et pakkumust saab mittevastavaks tunnistada ja tagasi lükata üksnes siis, kui pakkumus ei vasta kasvõi ühele riigihanke alusdokumentides sätestatud nõudele/tingimusele ja see mittevastavus on sisuline.

Riigihanke alusdokumentides puuduvad tingimused, mis välistavad sellise toote pakkumist, mille autoriõigus kuulub kellelegi teisele.

Seega ei pidanud Hankija Kolmandate isikute pakkumuste vastavuse kontrollimisel selgeks tegema tooli „Vipsi“ autoriõigustega seotud küsimusi. Hankijal ei olnud võimalik Kolmandate isikute pakkumusi RHS § 114 lg 2 alusel tagasi lükata põhjusel, et nad on pakkunud tooli „Vipsi“.

9.1.2. Vaidlusalune küsimus seondub sõlmitava hankelepingu täitmisega.

Tallinna Halduskohus on 25.01.2024 otsuses kohtuasjas 3-23-2824 (p 32) märkinud: „[---] Euroopa Kohtu otsusest asjas nr C-927/19 (p 89) nähtub, et hankelepingu täitmise tingimuste järgimist ei tule hinnata hankelepingu sõlmimise hetkel. Hankija peab rangelt kinni pidama enda poolt kindlaks määratud tingimustest, milline kohustus seondub võrdse kohtlemise põhimõttega ja sellest tuleneva läbipaistvuskohustusega (Euroopa Kohtu lahend asjas nr C-42/13, p 42 ja 43), mis pakkumuse vastavuse kontrollimise kontekstis tähendab seda, et antud juhul saaks RHS § 114 lg 2 esimese lause alusel kolmanda isiku pakkumuse tagasilükkamise kaasa tuua üksnes pakkumuse mittevastavus TK nendele nõuetele, mis pidid olema täidetud juba pakkumuse esitamise hetke seisuga.“

Vaidlustaja pole viidanud ühelegi riigihanke alusdokumentide tingimusele, millele Kolmandate isikute pakkumused ei vasta.

9.1.3. Aktsiaseltsi STANDARD kodulehel⁸ on „Vipsi“ tool müügis (hind alates 338 eurot, millele lisandub käibemaks).

Vaidlustaja on teatanud, et tema ei luba „Vipsi“ tooli müüa, ainult tema ise võib seda müüa.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et asjaolu, kas Kolmas isik 1 suudab hankelepingut tooli „Vipsi“ osas täita, ei ole pakkumuse vastavuse küsimus. Hankelepingu täitmine ei allu vaidlustuskomisjoni kontrollile. Samuti ei ole vaidlustuskomisjoni pädevuses võtta seisukohta autoriõigustega seonduvalt.

Kui hankeleping Kolmanda isikuga 1 sõlmitakse ja selle täitmise käigus selgub, et tooli „Vipsi“ ei saa Kolmas isik 1 müüa, siis rakenduvad sõlmitud hankelepingust tulenevad regulatsioonid.

10. Kolmanda isiku 1 hanke osas 1 esitatud pakkumuse edukaks tunnistamise otsus

Vaidlustaja on selle otsuse vaidlustamisel lähtunud üksnes sellest, et õigusvastased on Vaidlustaja pakkumuse tagasi lükkamise ja Kolmandate isikute pakkumuste vastavaks tunnistamise otsused. Kuna vaidlustuskomisjon asus seisukohale, et need otsused on kooskõlas RHS-iga, siis puudub alus Kolmanda isiku 1 hanke osas 1 esitatud pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse kehtetuks tunnistamiseks.

11. Vaidlustusmenetluse kulud

Lähtudes sellest, et vaidlustus jääb RHS § 197 lg 1 p-i 4 alusel rahuldamata, kuuluvad vaidlustusmenetluse kulude osas kohaldamisele RHS § 198 lg-d 3 ja 8.

Hankija ja Kolmandad isikud pole kulude välja mõistmist taotlenud.

⁸ <https://www.standard.ee/tooted/vipsi/>

Vaidlustaja kulud jäävad tema enda kanda.

(allkirjastatud digitaalselt)
Ulvi Reimets